

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 202/21
Λουξεμβούργο, 11 Νοεμβρίου 2021

Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα στην υπόθεση C-485/20
HR Rail

Απασχόληση ατόμων με αναπηρία: κατά τον γενικό εισαγγελέα Α. Ράντο, ο εργοδότης υποχρεούται, στο πλαίσιο των εύλογων προσαρμογών που προβλέπονται από το δίκαιο της Ένωσης, να ανατοποθετήσει σε άλλη θέση εργασίας εργαζόμενο που κατέστη ακατάλληλος να απασχοληθεί στη θέση εργασίας του, εφόσον ο εργαζόμενος διαθέτει την απαιτούμενη καταλληλότητα, ικανότητα και προθυμία και εφόσον ένα τέτοιο μέτρο δεν συνεπάγεται δυσανάλογη επιβάρυνση για τον εργοδότη

Οι προσαρμογές αυτές συνιστούν προληπτικό μέτρο για τη διατήρηση της απασχόλησης των ατόμων με αναπηρία και έχουν εφαρμογή στην περίπτωση εργαζομένου που διανύει δοκιμαστική περίοδο υπηρεσίας στο πλαίσιο της πρόσληψής του

Η ανώνυμη εταιρία δημοσίου δικαίου HR Rail έχει ως αντικείμενο την επιλογή και πρόσληψη του απαιτούμενου μόνιμου και έκτακτου προσωπικού για την εκπλήρωση των σκοπών της εταιρίας Infrabel SA και της Société nationale des chemins de fer belges (Βελγικής εθνικής εταιρίας σιδηροδρόμων, SNCB). Η HR Rail προσέλαβε υπάλληλο συντήρησης ειδικευμένο στη συντήρηση σιδηροδρομικών γραμμών, ο οποίος άρχισε τη δοκιμαστική περίοδο υπηρεσίας του στην Infrabel τον Νοέμβριο του 2016. Τον Δεκέμβριο του 2017 ο δόκιμος αυτός υπάλληλος (στο εξής: υπάλληλος) διαγνώστηκε με καρδιακή πάθηση λόγω της οποίας χρειάστηκε να του τοποθετηθεί βηματοδότης, συσκευή ευαίσθητη στα ηλεκτρομαγνητικά πεδία που εκπέμπονται, μεταξύ άλλων, από τις σιδηροδρομικές γραμμές, με συνέπεια να αναγνωρισθεί ως άτομο με αναπηρία από τη Service public fédéral Sécurité sociale (Ομοσπονδιακή Δημόσια Υπηρεσία Κοινωνικής Ασφάλισης, Βέλγιο).

Κατόπιν ιατρικής εξέτασης, η HR Rail τον χαρακτήρισε οριστικώς ακατάλληλο για την άσκηση των καθηκόντων για τα οποία είχε προσληφθεί και τον τοποθέτησε σε θέση αποθηκάρου στην Infrabel. Στις 26 Σεπτεμβρίου 2018 ο σύμβουλος και προϊστάμενος της αρμόδιας υπηρεσίας της HR Rail ενημέρωσε τον υπάλληλο για την απόλυσή του με ισχύ από την 30ή Σεπτεμβρίου 2018, με πενταετή απαγόρευση επαναπρόσληψης στον βαθμό της αρχικής πρόσληψής του.

Στις 26 Οκτωβρίου 2018 ο γενικός διευθυντής της HR Rail πληροφόρησε τον υπάλληλο ότι η δοκιμαστική περίοδος υπηρεσίας παύει για μέλος του προσωπικού που χαρακτηρίζεται πλήρως και οριστικώς ακατάλληλο, όταν δεν είναι πλέον σε θέση να ασκεί τα καθήκοντα που συνδέονται με τον βαθμό του. Ο υπάλληλος ζήτησε από το Conseil d'État (Συμβούλιο της Επικρατείας, Βέλγιο) την ακύρωση της απόφασης περί απόλυσής του.

Το εθνικό αυτό δικαστήριο υποβάλλει στο Δικαστήριο το ερώτημα αν, σε μια τέτοια περίπτωση, αντί να προβεί σε απόλυση, ο εργοδότης είχε την υποχρέωση, σύμφωνα με την οδηγία για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία¹ και για να αποφευχθεί κάθε δυσμενής διάκριση λόγω αναπηρίας, να τοποθετήσει τον υπάλληλο σε άλλη θέση εργασίας για την οποία ήταν κατάλληλος, ικανός και πρόθυμος.

Στις σημερινές προτάσεις του, ο γενικός εισαγγελέας Αθανάσιος Ράντος προτείνει στο Δικαστήριο να απαντήσει στο Conseil d'État ότι, όταν εργαζόμενος, **στην έννοια του οποίου εμπίπτει και ο**

¹ Οδηγία 2000/78/ΕΚ του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2000, για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία (ΕΕ 2000, L 303, σ. 16).

διανύων δοκιμαστική περίοδο υπηρεσίας στο πλαίσιο της πρόσληψής του, καθίσταται οριστικώς ακατάλληλος, λόγω επελθούσας αναπηρίας, να απασχοληθεί στη θέση εργασίας στην οποία έχει τοποθετηθεί εντός της επιχείρησης, ο εργοδότης του υποχρεούται, στο πλαίσιο των εύλογων προσαρμογών που προβλέπονται από το δίκαιο της Ένωσης, να τον **ανατοποθετήσει σε άλλη θέση εργασίας** εφόσον ο εργαζόμενος διαθέτει την απαιτούμενη καταλληλότητα, ικανότητα και προθυμία και εφόσον ένα τέτοιο μέτρο δεν συνεπάγεται δυσανάλογη επιβάρυνση για τον εργοδότη.

Ο γενικός εισαγγελέας υπογραμμίζει, αρχικά, ότι η οδηγία 2000/78 αποσκοπεί στη θέσπιση ενός γενικού πλαισίου προς διασφάλιση ίσης μεταχείρισης για όλους στον τομέα της απασχόλησης και της εργασίας, παρέχοντας αποτελεσματική προστασία από τις δυσμενείς διακρίσεις που βασίζονται σε οποιονδήποτε από τους λόγους που απαριθμούνται στο άρθρο 1, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και η αναπηρία.

Ο γενικός εισαγγελέας εκτιμά ότι εν προκειμένω ο ενδιαφερόμενος υπάλληλος υφίσταται διαρκή περιορισμό της ικανότητάς του, οφειλόμενο σε σωματικές παθήσεις, ο οποίος, σε συνδυασμό με διάφορα εμπόδια, μπορεί να δυσχεραίνει την πλήρη και αποτελεσματική συμμετοχή του στον επαγγελματικό βίο σε ισότιμη βάση με τους υπόλοιπους εργαζομένους, και ότι επομένως πρέπει να χαρακτηριστεί ως πρόσωπο με ειδικές ανάγκες, κατά την έννοια της οδηγίας 2000/78. Διευκρινίζει ότι ένα πρόσωπο που διανύει δοκιμαστική περίοδο υπηρεσίας στο πλαίσιο της πρόσληψής του βρίσκεται **σε πιο ευάλωτη θέση** σε σχέση με πρόσωπο που διαθέτει σταθερή εργασία και προσθέτει ότι για το πρόσωπο αυτό είναι δυσχερέστερη η εξεύρεση άλλης θέσης απασχόλησης σε περίπτωση επέλευσης αναπηρίας που το καθιστά ακατάλληλο να απασχοληθεί στη θέση εργασίας για την οποία προσελήφθη, κατά μείζονα δε λόγο αν βρίσκεται στην αρχή της επαγγελματικής του σταδιοδρομίας. Ως εκ τούτου, ο γενικός εισαγγελέας φρονεί ότι είναι **δικαιολογημένη η διασφάλιση της προστασίας ενός τέτοιου δοκίμου υπαλλήλου έναντι δυσμενών διακρίσεων** και υπογραμμίζει συναφώς ότι, στο πλαίσιο της δοκιμαστικής περιόδου υπηρεσίας του, ο υπάλληλος ασκούσε μισθωτή και πραγματική δραστηριότητα, υπέρ και υπό τη διεύθυνση του εργοδότη, και ότι πρέπει συνεπώς να χαρακτηριστεί ως εργαζόμενος κατά την έννοια του δικαίου της Ένωσης.

Στη συνέχεια, όσον αφορά την έννοια των εύλογων προσαρμογών, ο γενικός εισαγγελέας υπενθυμίζει ότι το σκεπτικό στο οποίο βασίζεται η απαίτηση περί εύλογων προσαρμογών είναι να επιτευχθεί **ισορροπία** μεταξύ των αναγκών του ατόμου με αναπηρία και εκείνων του εργοδότη. Επισημαίνει ότι η διάταξη της επίμαχης οδηγίας **δεν περιορίζει τη λήψη μέτρων μόνο στη θέση εργασίας στην οποία απασχολείται ο εργαζόμενος με αναπηρία**. Αντιθέτως, η πρόσβαση σε θέση εργασίας και η παροχή εκπαίδευσης αφήνουν ανοικτή τη δυνατότητα **τοποθέτησης σε άλλη θέση εργασίας**. Ο γενικός εισαγγελέας διευκρινίζει ότι, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, πρέπει να γίνει δεκτό ότι ο ορισμός της έννοιας της εύλογης προσαρμογής είναι ευρύς και ότι η έννοια αυτή αφορά **την άρση των διαφόρων περιορισμών που παρακωλύουν την πλήρη και αποτελεσματική συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στον επαγγελματικό βίο σε ισότιμη βάση με τους υπόλοιπους εργαζομένους**.

Κατά τον γενικό εισαγγελέα, πάντοτε στο μέτρο του δυνατού, τα πρόσωπα που πάσχουν από αναπηρία πρέπει να διατηρούνται σε κατάσταση απασχόλησης και να μη λαμβάνει χώρα απόλυσή τους λόγω ακαταλληλότητας, η οποία πρέπει να αποτελεί την ύστατη λύση.

Ο γενικός εισαγγελέας προσθέτει ότι η ανατοποθέτηση εργαζομένου με αναπηρία σε άλλη θέση εργασίας εντός της επιχείρησης προϋποθέτει ότι ο εργαζόμενος είναι κατάλληλος, ικανός και πρόθυμος να εκτελεί τα βασικά καθήκοντα της νέας αυτής θέσης απασχόλησης. Επιπλέον, τα μέτρα εύλογων προσαρμογών **δεν πρέπει να συνεπάγονται δυσανάλογη επιβάρυνση για τον εργοδότη**, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη το οικονομικό και άλλο κόστος που επιφέρουν, το μέγεθος και τους οικονομικούς πόρους του οργανισμού ή της επιχείρησης και τη διαθεσιμότητα δημοσίων πόρων ή οιασδήποτε άλλης ενίσχυσης. Υπό το πρίσμα αυτό, ο γενικός εισαγγελέας επισημαίνει ότι η δυνατότητα τοποθέτησης εργαζομένου με αναπηρία σε άλλη θέση εργασίας αφορά την περίπτωση κατά την οποία υφίσταται τουλάχιστον μία κενή θέση στην οποία μπορεί να απασχοληθεί ο οικείος εργαζόμενος, ώστε να μην επιβαρυνθεί δυσανάλογα ο εργοδότης.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο. Έργο του γενικού εισαγγελέα είναι να προτείνει στο Δικαστήριο, με πλήρη ανεξαρτησία, νομική λύση για την υπόθεση που του έχει ανατεθεί. Η υπόθεση τελεί υπό διάσκεψη στο Δικαστήριο. Η απόφαση θα εκδοθεί αργότερα.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, κατά τον ίδιο τρόπο, τα άλλα εθνικά δικαστήρια που επιλαμβάνονται παρόμοιου προβλήματος.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) των προτάσεων δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα CURIA κατά την ημερομηνία αναπτύξεώς τους

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582